

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. II. Fundamenta à ratione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

eadem massa facere aliud quidem vas in honorem; aliud vero in contumeliam? Ac tandem difficillimam disputationem hęc exclamatione concludit, cap. 11. *O altitudo divitiarum sapientia & scientia DEI, quam incomprehensibilia sunt iudicia ejus, & investigabiles via ejus!*

Ubi vides, quomodo Apostolus in hac questione recurrit ad independentiam, dominium, misericordiam DEI & ex eo capite ostendat non esse iniquitatem, & acceptionem Personarum apud DEUM, eò quòd prædestinatio non sit ex debito, sed ex pura misericordia: qua de causa etiam electos appellat vasa misericordia. Vides etiam, quomodo tandem electionis comparativa unius præ altero non aliam rationem reddat, quam *infernabilia iudicia DEI*. At si electio esset ex prævisis meritis, non esset recurrendum ad puram DEI misericordiam, sed potius ad iustitiam: in promptu quoque foret ratio, cur unus præ altero eligeretur: quia scilicet unius merita præviderentur, quæ alter non esset habiturus. Manet ergo, quòd ex mente Apostoli electionem ad gloriam non precedat prævisio meritum.

§. Plurima sunt in hanc ipsam sententiam testimonia SS. PP. quos referunt Salmantic. tract. 5, de prædestin. disp. 9. dub. 2. Multus præsertim in gratuita prædestinationis defensione est S. P. Augustinus, qui præter superius allegata loca inter alia l. de grat. & arbit. c. 9. super illud Apostoli: *gratia DEI vita aeterna*, ita disserit: *cum posset dicere Apostolus, & rectè dicere, stipendium iustitiæ vita aeterna, maluit dicere, gratia autem DEI vita aeterna, ut hinc intelligeremus, non pro meritis nostris DEUM nos ad aeternam vitam, sed pro sua miseratione perducere.*

At multò clariùs, de bono persever. c. 8. in illa verba 1. Joan. 2. *Ex nobis prodierunt, sed non erant ex nobis.* hoc modo pro gratuita prædestinatione discurre: *Nonne utrique à DEO creati, utrique ex Adam nati, utrique de terra facti erant? &c. Nonne postremò utrique vocati fuerant, & vocantem secuti, utrique ex impiis iustificati (Ecce, quòd non sit fermo de electione ad primam gratiã, vel ad fidem) & per lavacrum regenerationis utrique renovati? sed si hoc audiret ille qui sciebat procul dubio, quid dicebat: respondere posset & dicere: vera sunt hæc: secundùm hæc omnia ex nobis erant: verùm secundùm aliam quamdam discretionem non erant ex nobis. Nam si fuissent ex nobis, mansissent utique nobiscum. Quanam est tandem ista discretio? non erant ex eis, quia non erant secundùm propositum vocati: non erant in Christo electi ante constitutionem mundi, non erant in eo sortem consecuti, non erant prædestinati secundùm propositum ejus, &c.*

Ultimata ergo discretio, quæ electi discernuntur à reprobis, ex mente S. Patris, non sunt merita, sed electio, sortis consecutio, &c. Consonat cum S. Patre ejus discipulus S. Prosper 2. de voc. gent. c. 35. breviter & clarè dicens: *DEUS his, quos elegit sine meritis, dat unde ornantur ex meritis.*

Est quoque hæc expressa doctrina Doctoris Angelici locis plurimis, præsertim hic a. 5. in argument. sed contra. ubi ad illa Apostoli Tit. 3. *non ex operibus iustitiæ, qua fecimus nos, sed secundum*

suam misericordiam salvos nos fecit, ita subsumit: sicut autem salvos nos fecit, ita & prædestinavit salvos fieri: non ergo præscientia meritorum est causa vel ratio prædestinationis. Et ad 3. Quare hos elegit ad gloriam, & illos reprobovit, non habet rationem nisi Divinam voluntatem.

§. II.

Fundamenta à ratione.

Ratio nostræ conclusionis est primò. Omne agens intellectuale, quod prudenter & certitate eligit, priùs vult finem, quam media ad finem; sed gloria est finis creaturæ rationalis; & merita sunt media efficacia ad illum finem consequendum: ergo DEUS priùs intendit dare gloriam, quam velit dare media ad gloriam. Minor est certa ex Trid. Sess. 6. c. 7. ubi dicit: *Huius justificationis causa finalis quidem sunt gloria DEI & Christi, & vita aeterna; ergo etiam meritum, quæ in gratia & justificatione fundatur.* Major probatur: media quæ talia tantum sunt appetibilia propter finem, & causa finalis est intentione ratio volendi ipsa media; sicut e contra in executione media sunt causa ipsius finis: ergo ordine naturæ prior est intentio finis, quam electio mediorum: nec est ex Philosophis, qui contra dicat.

Ratio est secundò. Electio ad primam gratiam, sicut etiam gratia perseverantia finalis, non est ex prævisis meritis: ergo neque electio ad gloriam est ex prævisis meritis. Antecedens est verum ex Tract. d. grat. & in hunc sensum ipsi Adversarii solent explicare objectas Authoritates, cum dicunt, loca SS. PP. esse intelligenda de electione ad gloriam in fine, h. e. electione ad primam gratiam, quæ est purè gratuita. Consequentia probatur. Si electio ad id, quod est posterius, est ante prævisa merita, etiam electio ad id, quod in prædestinatione præcedit, debet esse ante prævisa merita: sed in prædestinatione gloria est prior: prima gratia & perseverantia sunt quid posterius: ergo minor probatur gloria est finis prædestinationis; prima gratia & perseverantia sunt effectus prædestinationis: sed causa finalis est prior suo effectu: ergo.

Respondetis primò cum Molina, Veckeno & aliis; in nostro modo imperfecto eligendi, quòd per plures actus invicem connexos operamur, contingere, ut priùs feramur in finem per intentionem; postea in media per electionem; Philosophos quoque ordinem intentionis ad ordinem executionis distinxisse causâ consultationis, quæ in animo nostro solet institui, & quia fit, ut constituto etiam fine, vel nondum constet de possibilitate & congruentia mediorum, vel differenda sit executio, &c. quæ omnia cum exulent à Divinis, ubi Divina voluntas uno simplicissimo actu finem attingit & media, habetque intentionem infinitè perfectam & efficacem, ideo seipsa etiam est executiva finis, & mediorum.

Sed contra est, quòd distinctio actuum Divinorum (ut alibi notavimus) accipitur per ordinem ad diversa objecta materialia, ut inductione aliorum actuum constare potest: ut enim S. D. hic a. 5. in c. *Non est assignare causam Divinam voluntatis ex parte actus volendi, sed posse assignari*

ratio ex parte volitorum. Quare ibi virtualis prioritas reperitur inter actus Divinos, ubi prioritas vel dependentia reperitur inter objecta materialia; sed inter objecta prædestinationis est prioritas; cum gloria habeat rationem finis ex Tridentino, merita verò, sicut & justificatione, rationem mediæ; aliàs gloria jam esset, & non esset finis, nisi retineret prioritatem in ordine intentionis: ergo intentio seu decretum intentivum gloriæ, in DEO ratione nostrâ præcedit decretum electivum meritorum, seu mediorum ad gloriam. Unde prioritas finis, ordo quoque intentionis & executionis non fundatur in imperfecto modo operandi circa finem, ut arguebant Adversarii, sed in ipsa natura finis, de cuius ratione est, ut exerceat prioritatem ad media; sit amabilis propter se, & terminet intentionem.

8. Secundo respondebis cum eodem Molina & Valquez. Tunc prius efficaciter intendi finem, quam media, quando quis sibi ipsi non alteri finem expetit: quod si verò alteri expetat, sufficere, quod præcedat simplex complacentia, & inefficax voluntas ipsius finis: ut si quis cupiat (inquunt) suum filium evadere Doctorem, potest ex illo desiderio moveri ad subministranda subsidia studiorum; quamvis desiderium Doctoratus in parte non sit efficax, cum non sit in patris potestate, ut filius fiat Doctor.

Sed contra est primò. In prudenti electione requiritur, ut intentio finis sit proportionata electioni mediorum: ergo si electio mediorum est efficax, etiam finis debet esse efficaciter intentus, sive sibi sive alteri intendatur: utrobique enim debet regulari per prudentiam.

Contra est secundò. Quando aliquem finem alteri inefficaciter appetimus, id ex eo contingit, quia finis non est in nostra potestate; qua de causa ne media quidem ex se efficacia eligere possumus, uti contingit in posita instantia, non enim tantum est extra potestatem patris, ut filius fiat Doctor, sed etiam ut habeat ingenium, voluntatem descendendi, applicationem, &c. quæ ad media efficaciam pertinent. Quod si hæc omnia essent in potestate patris, non minus filio hunc finem efficaciter appeteret, quam si illum sibi ipsi vellet. Atqui in absolutissima DEI potestate est hominum salus, & media ad ipsam efficaciter conducentia; unde vides prædictam instantiam ipsimet Adversar. esse solvendam.

9. Dices cum Lessio. Efficaciam mediorum habere se concomitanter & materialiter; non autem formaliter ex vi, & in virtute intentionis.

Sed præterquam quod hoc ipsum est in questione, an media ad gloriam ex vi intentionis assumantur, Contra est: Tunc media habent efficaciam ex vi intentionis gloriæ; quando gloria est causa finalis nostræ justifica-

tionis: sed ex Trid. est causa finalis, &c. ergo. Major probatur. Causa finalis non influit finaliter nisi in vi intentionis, sive in quantum intenditur: sed gloria est causa finalis efficax nostræ justificationis & beneficiorum inde consequentium: ergo gloria in vi intentionis influit in nostram justificationem, alià que media ad gloriam conducentia.

Adde, quod definitio S. Augustini, *preparatio beneficiorum DEI, quâ certissime liberantur, quicumque liberantur*, non esset formalis, si efficacia mediorum tantum esset concomitans.

Respondent tertiò cum distinctione: tunc intentio finis præcedit electionem mediorum, quando non est per modum coronæ, concedo: si per modum præmii & coronæ, nego, tunc enim præsupponere debet merita, sine quibus non est præmii & coronæ.

Sed contra est primò. Quod hoc ipsum sit in questione. Contra est secundò: De ratione finis est, ut præcedat merita, sed gloria etiam ut coronæ habeat rationem finis: ergo etiam ut sic prius intenditur, quam per media. Contra est tertiò. Gloria etiam, ut coronæ supponit in DEO motivum gratiosum liberalitatis, & munificentie: ergo non supponit merita, quia hæc potius sunt motivum Justitiæ. Antecedens probatur. Electio discretiva electorum à reprobis attribuitur puræ misericordiæ DEI, juxta text. S. Script. supra allegatos, sed hæc electio, non est electio ad gratiam, quippe quæ communis est etiam reprobis: ergo est electio ad gloriam.

Si dicas: quamvis electio ad gratiam primam solitariè acceptam, non sit discretiva electorum à reprobis; bene tamen si accipiat ut conjuncta cum dono perseverantiæ finalis. Contra est: quod hæc omnia sint effectus prædestinationis & electionis ad gloriam: unde si ista supponunt gratuitam DEI voluntatem, multò magis gloria, quæ per prius à prædestinatione respicitur.

Hinc ruit etiam alia & quarta responsio Adversariorum, cum dicunt, sufficere, quod electionem ad gratiam præcedat voluntas tribuendi gloriam in communi, non autem in particulari, & respectu personæ determinatæ.

Nam contra est ex dictis primò. Quod voluntas finis & mediorum debent ad invicem esse proportionatæ: sed electio ad gratiam respicit quamlibet personam determinatam in particulari: ergo etiam voluntas dandi gloriam. Secundò. Electio ad gloriam est discretiva electorum à reprobis, adeoque pertinet ad voluntatem consequentem, non antecedentem; sed voluntas consequens habet pro objecto bonum secundum omnes has particulares circumstantias consideratum; ergo etiam electio ad gloriam respicit in particulari personam cujuslibet prædestinati.